Sněm kostnický.

—(0)—

HISTORICKÝ ROMÁN.

(Pokračování.)

KAPITOLA II.

Mnich kamaldulenský.

"Pozor, má krasavice!" řekl mnich kamaldulenský, napomínaje svou zastupitelku, "teď může utíkat paž o šesti!"

Šlechtična se chlípla a podívala se svým vlídným úsměvem na mnicha.

"Však já jej hodím!"

A vskutku zavrhotila kostka, a paž o šesti objevil se na stole.

"Tato dívčina jest čertem posedlá!" zamumlal mnich. "Grazielo," zvolal, "dej sto dukátů ale matomilé Rosalbě, jejížto oči za moc věru i kostky oškaredí; to smetení mi přineš!"

Hrbatý šašek pošel sbírati hrozádky dukátů, a to opět vzbudí závidění křižáků od Nikopolisu a jiných zajatec sultána Bajazeta a vzav třetí dukát vrhl ho do bradové pokladničky, kam ukládal herně.

"Poslechněte, vy pane Dimitri Croaria," zvolal Graziello najednou sečla rozhořčeně, "mně se zdá, že si zde osobujete ještě pánější práva, než jsou ona stolice spolčiská!"

"A jak to?" tázal se kostkář.

"Jedli jiná přehoda v jednom a témiž roku dvakrát uprázdněna, je pravidlem, že úřednící svatého otce vybírají pouze jednou příslušné dávky; a vy vybíráte naproti tomu třikrát z jedné ruky."

Při těchto slovech povstal v sále velký šumot. Tvářnost cechu obromáždění pozvolna se měnila. Velká část těchto bohatýrů byla podnapilá, značná část jich měla už kapsy prázdny, a všechna čest taktice pana kapitána Dimitri Croaria, největší část peněz, která šly z ruky do ruky dle výběr neb ztrát hráčů, dostala se přec konečně do pokladničky, a co nepohltila tato, připadlo pěti spanilým neteřím Lukreciiným.

Hostům počal se najednou dům paní zástupkyně zdáti mnohem nepříjemnější, než jak ho z počátku nacházeli.

Pili před tím rozličné druhy vín italských, francouzských a německých, a pakli mravy tehdejší doby byly pokažený, byly zároveň také velice surové.

Jak se při podobných příležitostech často děje, byla největší část účastníků tohoto výstupu naladěna k pohanění bůžků, jimž se právě byli klaněli.

Kapitán Dimitri Croaria snažil se sice dokázati Grazielloví, že nevzal ani při hře trišekové ani při kostkách nic jiného, než právě obyčejně příslušné herné; ale nikdo se nechtěl dáti přesvědčiti. Obsypali Lukrecii a její neteře ostrými a trpkými výčitkami pana kapitána nadávkami.

Vévoda vladislavský Kropidlo, jenž byl vždy rozpoložen k podobným šarvátkám, přibliživ se ke krbu, upřel své trochu pitím zakalené oči na znaky, jimiž byl ozdoben.

"Podívejme se," zvolal, "nebyl jsem věru na to připraven, nalézti u vás tento šlechtický znak, pane Croaria. Zde pták bez noh a zobáku a vížka; člověk by neřekl, že by to byl pro vás výmluvný znak; zde by jedině jednorožec něco znamenal."

"Na místo ptáka bez noh a zobáku," doložil hrabě Berthold z Ursinu, "postavil bych tam tři rakvičky."

"A na místo vížky pokladničky," chechtal se Rudolf z Montforta.

"S jelením parohy místo přízdvky přilbice," doložil zase Kropidlo.

"A sedm smrtelných hříchů slouží by za štítonoše," připojil hrbatý.

Mnich kamaldulenský opomenuv zdrženlivost, kterou až dosud byl zachovával, vypukl v hlasitý smích při těchto štiplavých narážkách. Baron Leon z Castel-Franco a kardinál Lando, již byli oba Benátčané, snažili se smířlivě mírnošiti; ale vše bylo marné.

"Prosím vás snažně, pánové," přimlouvala Lukrecie přídušným hlasem, "víno vstoupilo vám trochu do hlavy, račte se odstranit."

"Nikolive, nikolive!" odvětil Graziello.

"Je pravda, paní Lukrecie má kolem sebe velmi spanilé příbuzné, která okouzlují každého chotivými svými zraky, vášnuplnými úsměvy a jasnými pověry, jimiž strojánkovitou svůdnost svou pomocí starých důvěrných kozetérií, dobeč; ale ona před námi skrývá jinou krásu, která všechny tyto miloštenky předčí jako sever horký, bezoblačný den. Ano, pánové, přebývá zde dívka ne patnáctiletá, brunetka s růžovými lícemi, která často mátká na vysokém balkonu tohoto paláce; rozkvétá tam tiše ve stínu, jak se nachází v kouta zátiší, jako fialová květina v prvních paprscích ranního slunce."

"Co nám to zde kváká ten zahnaný hrbáček!" řekla Lukrecie s opovržením.

"Ano, vidíš jsem květinku, jejížto půvaby se před námi skrývají, až několikrát vlastním sousedního domu, a přiznávám se, že tam kolikrát zabloudím v milostnosti své."

"Toto vyznání hrbatého rozveselilo celou společnost ještě více a dovršilo všeobecný nepořádek.

"Musíme vidět to zázračné stvoření!" zvolal Kropidlo. "Lukrecie, přiveďte ji sem, aneb u všech všudy my ji sami vyhledáme!"

"Ano, prohledejte celý palác!" vybízel mnich kamaldulenský.

Lukrecie zelenala a mráz prochvěl její údy.

"Pánové," pravila taktika utlumeným hlasem, "tato mladá dívka jest mou příbuznou, jest to dítě a nebeře podílu v našich radovánkách."

"Okažte nám ji!" přerval ji hrabě Rudolf z Montforta řeč, "a nepřepínal-li hrbáč bloudně o její půvabech, složíme se, aby se jí dostalo výbavy."

"Ano, opakoval opat fuldarský, "dáme jí výbavu; ale jelikož by nebylo slušnou věcí, aby zůstala pod dohlídkou kapitána Croaria," doložil s líčenou dobrosrdečností, "hrejme paš, a kdo vyhraje, tomu se svěří vychování její."

"Ano, budiž tomu tak!" volalo se ze všech stran.

Hosté se sestoupili kolem zástěnice a tlačili je zpovenáhla ku dveřím, které vedly k menšímu stavení; neboť domnívali se, že neznámá dívka je tam ukryta. Mnich kamaldulenský zapomenuv na svou zdrženlivost, vlekl za sebou hrbatého, místo co by ho byl měl následovat buď ze zvláštní náklonnosti k podobným žertům, aneb ze svéhlavosti velmožů, kteří obyčejně stojí na tom, aby každému jejich rozmaru vyhovělo. Corrilla, Tereza a ostatní dívky obstoupily Lukrecii, která byla v smrtelných úzkostech. Pohlížela prosebně zrakem svým na mladší muže, na něž se domnívala míti nějakého vlivu; ale bylo by to příliš neslušné a příliš směšné, zastati se jí proti tak četným velmožům a bohatýrům. Ostatně zdálo se, jakoby nikdo nepozoroval její úzkost.

Pan Dimitri Croaria počal sice hořiti; ale když mu počali hoši vyhrožovati, umíkl jako beránek.

"Důstojný pane," řekla Lukrecie, obrátiv se k mnichu kamaldulenskému, "račtě nás vzíti pod svou ochranu, zastaňte se nás! Zajisté muž vaší povahy nedá ublížit neb ukřivdit ubohým bezbranným ženám!"

"Co to říkáte, drahoušku?" tázal se mnich, "vždyť chceme pouze vidět tu spanilou neznámou, a my ji také uvidíme."

"Budeme o ni hrát třikrát paš," přizvukoval kníže z Yési.

"Pánové, vždyť je to moje dcera!" zvolala Lukrecie prosebným hlasem.

"Její dcera?" ozval se mnich kamaldulenský, "děvče patnáctileté? Tím spíše dlužno učinit lov na tato mladistvou vílici!"

To řka tlačil se ku předu a hrbatý šašek poskakoval kolem nohou mnichových, pohybuje při tom vinovitě ohyzdnou svou hlavou a trupem, chocholem a kordiskem.

"Hola, hola! Zebytra na mladou vílici!" pokřikoval hrbáč za tak, jako to dělávají jíždní lovci, když štvou psy za svěží.

Lukrecie ustupovala až k zadním dveřím a opřela se zády o ně, jelikož se zdálo, že soudržná úderná sprievodnost hostů ji vypáčit. Nyní neprostila ruce; zraky její metaly ohnivé šípy a blýskavice na šaška a hrbatého.

Nyní to nevypadalo více žádostivě; to byla matka, která hájila své dítě, matka odhodlaná—matka zoufalá!

Mnich kamaldulenský přibližil se nyní k ní a chtěl ji odstrčit na stranu.

"Pryč ostuda!" zvolal, "ustup Lukrecie!"

Tato se vzpřímila a hrozila mu pěstí.

"Zpátky, kapitáne Balderino!" vzkřikla, "ustup! ty se nesmíš dotknout mé dcery!"

Při jménu Balderina, jímžto se Lukrecie ráda obořila, ucouvnul mnich kamaldulenský. Chvilku byl více na rozpacích, ale pak náhle vypukl pod svou kápí v hlasitý smích.

"Ah což," řekl, "vždyť to byl pouhý žert! Pánové, je už velmi pozdě. S Bohem!

Na to vyňal z úmotného pytlíčka bílé zlatáků a hodil je na podlahu, že se kolem na kobercích rozkutálely.

"To máte, vy darebnice, to je pro vás!" zamumlal a odešel jen doprovázen svým šaškem. Ona pak spěchala přes náměstí hlavního chrámu obírajíce se k arcibiskupství.

Mnich kráčel rychle maje zahalenou hlavu do své kápě, aby mu nebylo zima.

Marně pokoušel se Graziello, aby jej několika žerty a šprýmy rozveselil, mnich zůstal zadumán a pospíchal ještě rychleji než by více promluvil.

"Kdo as je tato Lukrecie?" přemítal u sebe. "Snad nějaká ženská z Bologny, která mne z dřívějších dob znala? Bídná to pobělice! A ona se odvážila metati mně ve tvář hanebnou onu nadávku před tak četnou společností!"

Kapitán Balderino byl vskutku jakýsi druh zákeřníka za časů křižáckých, jehož zbojnictví ho učinilo v provincii Emilii pověstným.

"Ha bezbožnice!" pravil sám k sobě mnich kamaldulenský, "kdybychom byli v Italii, v Římě neb Neapoli nebo ve Florencii, já bych našel prostředek k tvému potrestání; ale zde— — — Avšak tato Lukrecie musí míti mocné přívržence zvláště mezi Benátčany. Pozoroval jsem velmi dobře, jak kardinál di Lando a baron Leon di Castel-Franco se drželi zpátky, když jsme se pokoušeli vedrati do komnat její. Dobrá, dobrá! Jen žádné násilí nyní, žádný škandál. Jedná se okamžitě jen o to, abych se dostal šťastně z tohoto sněmu, kdež mi se všech stran hrozí nebezpečenství. Později pak uvidíme, co se dá dělat. Rozkážu Brancacciovi, aby dohlížel k této vlčici, a v případu nutnosti ji držel na uzdě. Má tedy mladou, sličnou dceru, kterou miluje a zbožňuje. Jak ji hájila! Věru, ona je ještě šťastna i ve své podlosti a ve své hanbě. A já jsem sám, sám na širošírém světě, opuštěn jako malomocný na nebetyčných výšinách, kterých jsem dostoupil nevšední smělostí. A co jsou moji přátelé? Pijavice, jež musím neustále nasycovat zlatem. V pyšné mé osamělosti, v níž se nalézám, netěší mne nic, ano nic mne nepoutá k životu. Jako Lukrecie měl jsem dceru, již jsem skrývával s bezpříkladnou bedlivostí a již jsem vychovával s nejněžnější péčí. Její radosti byly mou útěchou, mou nadějí; ona ukolébávala mou ubohou, svědomím trýzněnou duši, ona oživovala srdce mé, v němž neslýchané bažení po zlatě, důstojenstvích a slávě vyhladilo veškeré lidské city a dítě to—mi někdo unesl! A já, ten všemohoucí, já nemohl prozíravě pronásledovat únosce; já musel neštěstí své skrývat co nejbedlivěji, ano skrývat více, než všechny své složiny. —Dcera— — —ova! Jak by se byl celý svět smál!"

Z tohoto trapného přemítání vytrhl mnicha kamaldulenského Graziello, jenž právě otevíral tajná dvířka, která vedla do zahrady arcibiskupské a za nimiž oba hned na to zmizeli.

Hosté se svolna se mnou Lukrecie vytratili. Ona sama odebrala se do svých komnat. Zde stála chvíli kolkolem s bolestným pohledem.

"Ó já hlupačka!" zašeptala k sobě, "že jsem se odebrala sem do Kostnice, že jsem si přála vidět tohoto muže, že jsem se odávala naději— — — — — — O bože, vždyť to ještě pohled tento bezbožník!"— —

KAPITOLA III.

Katolický svět v roce 1414.

Kostnice rozkládá se tam, kde spějí tři velká jezera, která tvoří Rýn nad tyrolskými vrchy.

V patnáctém století bylo město to ohrazeno silnými zdmi, mělo svůj hlavní chrám, svou strážní věž, neslýchané množství zvonic, a nelišilo se ničím od ostatních fantastických měst, která nacházíme v větší části vypodobněna na obrazích německo-byzantinské školy.

Uvnitř města byly křivolaké uličky a temná náměstí, jimiž se lidé buďto k arcibiskupství aneb z hlavního chrámu, nejhlavnějším to dvěma bodům města toho. Ze strážní věže, jež strměla nad chrámem, nebylo vidět v tomto labyrintu nic jiného, než tři hlavní tepny: jedna, která vybíhala k Rýnu a k velkému, z kamene a dřeva zbudovanému mostu, jenž vedl přes řeku a pod jehož obloukem veselý mlýn rachotil. Na protějším břehu Rýna nacházelo se pak opevněné předměstí zvané Petrov. Na výběžku ostatních dvou velkých tepen bylo též dvě předměstí, to jest předměstí Kreutzlingen k jihu, za kterým rozkládaly se role až k úpatí švábských hor. Konečně předměstí Paradies na západu, za nímž v dálce odstiňovaly se rysy starého zámku Gottlieben.

V tomto množství špičatých krovů, které jsouce tramlíky spojeny, visely jeden nad druhým, poutalo se čtyr neb pět soukromých domů pozornost na sebe. Byla to předně radnice, rozsáhlá to do čtverce stavěná budova na způsob starého hradu středověkého; dále tržiště a vrchní tržnice, kdež se ročně odbývaly schůze tří stavů, pak dům kupecký, jakýsi druh hospod pro obchodníky cizozemské, jež přivábil každého roku světoznámý trh kostnický; a konečně dům malířů a dům vysoký a jiná ještě stavení o nichžto se vypravovaly rozličné pověsti.

Avšak na Starém městě kostnickém vypínaly se hlavně nádherné budovy architektonické, jmenovitě hlavní chrám, palác arcibiskupský, domy kanovníkův, mnoho kostelů a nesčíslné množství klášterů.

Mezi kláštery bylo vskutku několik velice rozsáhlých, jako na př. klášter Augustiánů, Františkánů, klášter Dominikánů, jehož zdi hraničily s malým ostrůvkem, pak za tím bohaté opatství kreutzlingské, petershausské a rychnovské, obrovské to útulky velkého množství fanatických lenochů, jižto zaplavujíce tehdáž společnost lidskou ji vydírali.

Za nynější doby má město Kostnice na dvacet tisíc obyvatelův. Leží v překrásné krajině na břehu Rýnu, jsouc kolem obklopeno vrchy, údolími a stráněmi révou posázenými; v dálce pnou se k nebi jedlemi ověnčené hory, z jejichž středu se tu a tam vypíná některý zámek omšenou svou hlavu, stavě na odiv ze všech stran své strážní věže a cimbuří. Tak zde leží město to pilno ruchu a pile u tří jezer, jejichžto živá plavba městu poskytuje znamenitý výtěžek a velké bohatství. V pozadí dálném vystupují na pokraji obzoru modravé hory švýcarské a tyrolské, jejichžto sněžné vrcholy stírá se v šedých oblacích. Kdo uváží, že bylo jednou městem císařským, to jest jedním z oněch vzácných malých koutků pozemských, kdež lid dovedl svobodu svou uhájiti, pochopí, že Kostnice náležela v středověku k oněm místům, kdež lid nejraději a nejšťastněji žil.

Ale jaký to ohromný hluk, jaké to nesčíslné davy lidstva, koňů a povozů! Více než dvacet tisíc, ale co pravím, více než sto tisíc lidí pohybuje se v úzkých mezích kostnického obvodu.

A jaký to lid!

Davy to kardinálů, biskupů, opatů, převorů a kněží, mimo ně knížata a šlechtici, nesčíslné množství doktorů a mnichů, obrovský lid, panoši, kupčíci, kapsáři a lokajstvo.

Lidé ti rozprávěli v různých jazycích; a vrátí-li domů vzdělaný byly znalosti celé Evropy; ulice byly jimi nadobeny a v každém okně vidět prapory, korouhve a vlajky.

Každou chvíli táhne ulicemi nějaký nádherný průvod a skvělé komonstvo. Jsouť to buď vysocí hodnostáři církevní, vyslanci knížata neb poselstvové rozličných království, řádů kněžských, vysokých škol, kolejí, jimž se jde vstříc k některé bráně městské s velikou nádherou a okázalostí.

Po celý den rozléhá se hlahol zvonů a neustále znějí žalmy a litanie, mezi to mísí se silné hlasy církevních původů a prostřelové zvuky chlapců ve sborech a vřeskot trub.

Celý západní svět shromáždil se jak se zdá v Kostnici, aby přispěl k dobru a blahu církve. Ano církev, tato velká vladařka, podmanivši si všechny duchy a všechna srdce, obnovivši každou šíji, spoutavši císaře i krále, na byvší většinou veřejného jmění, jsouc obsypána hodnostmi a bohatstvím, ozbrojena strašnými zákony, které měly na věky upevniti její nadvládu, ano tato církev podlehla přec všeobecnému zákonu světovému.

O, kdyby byla zůstala tím, čím byla v prvních stoletích křesťanství—velkou duševní republikou, zbudovanou na základech svědomí a vůle lidu, na ústních podáních apoštolských, mající sjednocený střed, jenž představoval důstojně neskonalou trvalost svých dogmat a právomocnost svých biskupů; nebylo by podobné pohoršení nikdy bylo možné.

Ale od té doby, co Photius a papež rozdvojili římskou a řeckou církev, snili všichni nástupcové svatého Petra pouze o moci, bohatství a vladařství světovém. K dosažení vytknutého toho cíle podnikli vše a díky temnotě duševní, o níž se oni sami a jiní barbaři na světě přičinili, vše se jim také jak náleží podařilo.

Tehdáž byl každý biskup ve své diécesi jako malý papež, mající výtečné příjmy, vznešené a mocné příbuzenstvo, jsa majitel velkých statků a přečasto hrabětem neb svobodným pánem města, kdež sídlel.

Ale nedosti na tom; byť neobmezeným pánem všeho, co se týkalo narození, sňatků a úmrtí, držíc v ruku svých osud a čest rodin, mající svůj soud duchovní a k vykonávání svých rozkazů celou armádu kanovníků, bohatých opatů, farářů, kteří všude vybírali desátek, mající dále žebravé a nežebravé mnichy, bosáky a nebosáky, hanebné to oslovování lenosti a žebroty, a mající konečně všechny soudce, vojáky a katy světské moci.

Všude se vedl hnusný obchod s posvátnými věcmi: s ostatky svatých, rozhřešením, s odpustky.

Nebe se prodávalo dražbou.

Ubohý lid; co nechali mu mnové, to spustošili a pohltili kněží! Ano tak to vypadalo v čtrnáctém století!

Bylo to právě v ten čas, kdy se pod Filipem Krásným Francii podařilo zmocniti se papeže, této modly, která na všechny strany metala své blesky a pokřivala Evropu svými hranicemi a troskami. Nemohl ji arciť nikdo potříti a zničit a proto bylo dobře raději si ji naklonit.

Klement V. přenesl své sídlo do Avignonu, kdež papežové po osmašedesát let bydlívali. Na to Řehoř XI. navrátil se do Říma a brzy potom byli dva papežové, jeden v Římě a druhý v Avignonu, kteří se obapolně zatracovali a do kletby dávali.

Takový smatek a taková roztrpčenost panovala za oné doby. Každý z těchto papežů měl svůj dvůr, své přívržence, své soudy, dávaje do kletby jeden druhého a snaže se popuzovati jeden proti druhým: krále, které potlačovali, a národy, kteří v pota tváří pracující přicházeli se na misinu, nemohouce vydržeti dvojnásobnou tuto hříšovládu a nasytiti ohromnou hltavost dvouhlavého tohoto minotaura!

Zlořád ten dospěl nejvyššího vrcholu a přece to trvalo čtyřicet let.

Mezi tím co papežové sami sebe tak snižovali, co světa malou mocnost svých klateb ukazovali, učiněn lid, aby jim opovrhoval, mezitím odsuzoval, zatracoval, do klateb dávali ony vášeně odpadlíky, kteří měli dosti odvahy, vystoupiti proti nim, hájíce práva přírody a uražené spravedlnosti.

Konečně roku 1409 byli oba tito antikristové na sněmu v Pise sesazeni a na místo Benedikta XIII. a Řehoře XII., kteří tehdáž bojovali o stolec svatého Petra, byl ustanoven Alexander V. Ale sesazení papežové nepodvolili se soudu, jenž je sesadil, a proto byli nyní místo dvou tři papežové.

Následkem toho vložil historik Theodor Vrie církvi do úst slova: "Měla jsem dva manžele a dal mně třetího."

Z těchto tří manželů byl však bez nejzákonitějším Balthasar Cossa, jenž zvolen byl za papeže v roce 1410 pod jménem Jana XXIII.

Asi za čtyry roky po jeho nastolení již zasáhl celou Evropou výkřik nevole a odhlivosti proti němu. Znovu musel býti svolán sněm, by se na něm opravdu sjednotila a opravila církev.

Ale byli lidé, jižto vídouce úpadek církve, měli za to, že tak vřele kýžená reforma může toliko vyjíti z lidu, jenž ve své pokorné poslušnosti zachoval jedině čistou víru a pravého ducha evangelia.

Trvalo to již několik roků, co roztržka ta se vší zuřivostí řádila; tu však v nejzazší části Evropy na onom ostrově, jejž nazývali Zátiší ostrovem Svatých, to jest v Anglii rozlehl se hlasitý výkřik odboje.

Muž, od něhož výkřik ten vycházel, byl Jan Wiklef, doktor oxfordský, který život svůj skončil v Luttelworthu, diécesi to leicesterské, a mohl se pokládati ještě za šťastna, že ho neupálili za vznešenou jeho snahu.

Avšak hlas jeho zazněl i za mořem a našel vřelého ohlasu v dálných krajinách u malého slovanského národa, jenž vždy býval hrdý na svou samostatnost, ano, u malého národa, jejž katolické a císařské Německo ujařmiti hledělo.

Mezi národem tím žil muž jménem Jan Hus, rektor pražských vysokých škol, který sice mírněji, avšak tím rozhodněji pozvedl hlasu svého za právo a svobodu ujařmeného ducha lidského. Muž ten žádal, aby víra Ježíšova byla lidu vštěpována spůsobem jeho rozumu přístupným a nikoliv vnucována všemi hrůzami muk. Nechtěl uznávat kněze za neomylného a posvátného, maje za to, že člověk tonoucí v kalužích nepravostí, nemůže být svrchovaným dárcem spravedlnosti a milosrdenství božího. Celý český národ schvaloval náhledy Husovy. A to bylo arciť velkým přečinem Husovým. Celý svět církevní pospíchal do Kostnice snad méně proto, aby vyléčil strašné otevřené rány, než snad proto, aby potrestal odvážlivého novotáře, který se obořil proti nedotknutelnosti jeho despotismu.

Na sněmu podělovali dle historie téhož věku dva papežové. Jeden zasedal na počátku a druhý na konci sněmu.

Mimo papeže tyto byl tam císař německý, čtyři kurfirstové a vévoda bavorský, rakouský, slezský a vévoda z Lehnice, velké množství jiných knížat, lantkrabí, markrabí, purkrabí, stoosmadvacet hrabat, šest set baronů a rytířů, vyslanců všech knížat, všech vysokých škol a skoro všech svobodných měst veškerého křesťanského světa, čtyři patriarchové, dvanáctet kardinálů, sedmadvacet arcibiskupů, dvě stě šest biskupů, dvě stě tři opatů, osmnáct přísedících svatého soudu, jižto byli všichni doktoři, čtyry sta čtyři doktoři práv a bohosloví, sedmadvacet protonotářů, dvě stě čtyřicet písařů bul, sto a tři prokurátorů papežských a kardinálských, osmadvacet podělů konsistořských, osmnáct set obyčejných kněží.

(Pokračování.)

Jediný 5, 10, 25 centový stor ve Schuyler Neb., kdež lze dostat zboží za poloviční ceny jest u

(dále) V. Malý-mo.